

Se nikoli ni pel zlatokljuni kos tako lepo kakor tisto jutro. Na jelšino zeleno vejo se je bil vsedel in se je zagledal v pomladni svet. Začudil se je krasoti božjega sveta, začudil se je pomladnemu planinskemu jutru — in v drobnem srcu so se mu budile pesmi, polne radosti in tihega hrepenenja, in so plavale v sveto, božje jutro. Zamaknjen je sedel zlatokljuni kos na drobni jelčini veji in se je zatopil v svoje hrepenече pesmi. — Pod njim je šumela pritajeno zelena Sava, krog njega pa je zelenel samotni gozdič in je lesketal v rosnih biserih. Tam gori so pa štrlele sive skale resnih Peči. Tuintam je zdrsnil kamenček in se je drsal z drobnim peskom proti Savi . . .

Visoko tam gori vrhu Peči se je prikazal pastirček Ciril. Razkropile so se njegove rjave koze po pečinah, in trije glasni zvončki so zacingljali veselo. Stopil je pastirček Ciril na strmo mël in se je podrsal po pesku navzdol. Hitro je šlo, par debelih kamenov se je kotalilo z njim. Padli so, glasno bobneč, v šumečo Savo. A pastirček Ciril je zastavil palico krepko v pesek in je obstal nad skalo. Splezal je na njo in je trgal tam na ozkih, strmih stezah dehteče planinske rože, ki so se smehljale kakor prijazne sestrice z golih skal. Velik šopek jih je natrgal, in srce se mu je razveselilo. Previdno se je plazil nazaj in je pogledal tuintam mirno in ravnodušno v globoki prepad pod sabo. Preskočil je strmo mël in se napotil proti gozdiču. Vsedel se je pod široko bukev. Položil je rože kraj sebe na trato in je pričel plesti šopek.

Čuj, kako lepo poje tam v jelšinem grmu zlatokljuni kos! Radostna je njegova pesem in krasna kakor pomlad na solnčnih planinah . . . Pastirček Ciril je prisluškoval in posnemal potihoma kosovo petje. Šumele so mimo njega urne čebele, in debeli čmrliji so brenčali. Pisani metulji so vzrífotavali mimo in so sédali na čaše rosnih rož. Globoko tam doli pa je šumela pritajeno zelena Sava, in črni murni so se oglašali sëm s solnčnega obronka.

Povil je bil pastirček Ciril dva šopka. In takrat je utihnila pesem zlatokljunega kosa. Mimo dečka je letel doli k Savi in je izginil dol med grmovjem. In pastirček Ciril je naslonil glavo ob roko in je gledal radostnih oči doli na polje, kjer je lesketalo tisoč rosnih biserov. Zažvižgal je veselo pesem, in v srcu mu je bilo radostno in srečno kakor pomlad na solnčnih planinah . . .

Glej, tam na potu, ki pelje skozi zeleno, bohotno polje, sta se prikazala deček in deklica. Zasvetila sta se bela slamnika, in k samotnemu pastirčku je priplaval radosten smeh.

„Videk in Ida“, je pomislil pastirček Ciril. Zavriskal je veselo in zamahnil z roko. In glej, postala sta Videk in Ida in sta se ozrla na njega! Stekla sta naprej in sta se ustavila kraj Save.

„Ciril, oj, Ciril!“ je zavpil kontrolorjev Videk, in za njim je zaklicala njegova sestra Ida: „Ciril, oj, Ciril!“

Pastirček Ciril se je prikazal na skali nad Savo in je mahal s šopkoma v pozdrav.

„Rože imaš, Ciril?“ je zaklicala veselo mala Ida. „Daj jih, no — vrzi jih sém.“

Pastirček Ciril se je nasmejal in je skočil z drznim skokom s skale preko Save. Ravno pred sestrico in bratca je priletel in se je smejal še vedno veselo. Prestrašila sta se bratec in sestra, in nežna Ida si je zakrila iz strahu oči z roko.

„Ciril, ti si pogumen“, je izpregovoril Videk, „strašno si pogumen, da se upaš skočiti čez Savo.“

„Kaj zato? To ni nič,“ je odgovarjal pastirček Ciril. „Saj Sava ni tako široka in skala tudi ne tako visoka, da bi si zlomil noge . . . Glej, Idka, rož sem ti natrgal tam na skalah, vse najlepše. In tudi tebi sem jih natrgal, Videk, veš, da boš vesel.“

In začudila sta se bratec in sestra in sta gledala vsa radostna vsak svoj šopek. Pritisnila je Ida rože k svojemu drobnemu nosku, in radost ji je zasvetila na obrazku.

„Kako si dober, Ciril,“ je rekla. „Mamo poprosim, pa ti dajo dva krajcarja, da boš tudi ti vesel.“

„Ni treba. Rože rastejo zastonj po skalovju, in skale jih ne prodajajo . . . Vse so zastonj, Idka, vse zastonj.“

Pastirček Ciril se je smejal veselo in je nadaljeval: „Vesta, jutri vama natrgam najlepših mežikeljnov. Visoko na skalah rastejo, pa jaz jih vama natrgam . . . Pasel bom jutri notri v Trstju, pa jih vama natrgam.“

„Ojej, mežikeljni,“ se je razveselil Videk. „Tako so lepi . . . Pa jih tudi natrgaš?“

„Res,“ je odgovoril Ciril. „Le pridita jutri v Trstje, pa jih dobita.“

In govorili so dalje in ugibali to in ono. Potem pa sta se ločila kontrolorjeva in sta odhitela po poti proti vasi. Ciril je pa prebredel Savo in se je splazil po skali proti samotnemu gozdiču. Sedel je nazaj pod bukev in gledal za Vidkom in Ido.

„Dobrosrčna sta in prijazna, četudi gosposka,“ je pomislil. „Dobro je meni, da me imata rada — mene, revnega pastirčka.“

Gledal je Ciril za njima, dokler nista izginila dolí med vrtovi. Potem je pa legel in se je zagledal v bele gore. Roke je položil pod glavo in je mislil — —

Glej, nočejo ga tovariši, ker jim hodi sam s poti. Tam na pašniku se zbirajo in govoré prazne besede. Na polje hodijo in kradejo pridelke in delajo škodo. Hudobni so in ugibajo, kje bi koga potegnili za nos in bi mu naredili škodo. Smejejo se potem in se norčujejo . . . Bil je že večkrat med njimi, in nagovarjali so ga, naj stori to in ono. A branil se je, in zato so se mu posmehovali in so se norčevali. Šel je od njih in je sedel rajši sam v samoti in je poslušal ptičje žvrgolenje. Lisico je zasledoval v črni

lopi in se je smejal njeni jezi. Pa je bil kratek čas in veselja zadosti... In prišla sta včasih gosposka Videk in Ida, in pogovorili so se o tem in onem in so bili prijatelji. In tudi gospod kontrolor in njegova gospa sta prišla včasih in sta ga podražila prijazno. Bilo je veselja zadosti na paši in doma, kjer se je veselil z Vidkom in Ido, ki sta stanovala v hiši njegovega očeta. Da, bilo je veselje in radost; a tam pri pastirjih je bil dolg čas in radosti ni bilo zanj...

Mislil je Ciril to, ko je ležal pod široko bukvijo in je gledal na bele gore. Visoko tam gori nad njim so se oglašali jasni zvončki rjavih koz, ki so se pasle po pečinah. Po gozdiču so čvrljale drobne sinice, in gizdavi ščinkavci so prepevali in odgovarjali drugdrugemu. Tamdoli so pa šepetali lahni valčki zelene Save, in na solnčnem obronku so sedeli pred svojimi domki črni murni in so prepevali svojo enakomerno pesem. Bilo je krasno pomladno jutro, polno planinske radosti in solnčnega svita...

Radostno je bilo Cirilu v srcu, in radost je budila v njegovi duši najlepše pesmi. Prepeval je kakor svoboden in brezskrben ptiček na zeleni veji... Sam je v tej lepi pomladi, in nihče ga ne moti; srce polno veselja in sreče; čemu bi ne prepeval?

Tam na jelšini veji se je oglasil spet zlatokljuni kos s svojo hrepenčo, drobolečo pesmijo. Ciril je utihnil in je poslušal zavzet tisto petje, ki je naenkrat napolnilo senčnati gozdič kraj strmih Peči. (Dalje prih.)

VESNI — V SLOVO.

Zložil Bogumil Gorenjko.

Trije škrjančki.

Trijo škrjančki zleteli
tja so pod sinje nebo;
trije škrjančki zapeli
pomladi so za slovo.

Prvi zapel je škrjanček:
„Dražestna vesna,
vesna prelestna
daleč odhaja
v južni svoj grad...
Vesna življenja
tudi odide
kakor pomlad,
vesna življenja:
zlata mladost!“

Drugi zapel je škrjanček:
„Vesna sejala
seme bogato,
solnce pa zlato
seme ogrelo,
cvetke prizvalo,
je iz zemlje.
Pride pa jêsen,
pa bo požela
klasje bogato,
pa bo potrgala
sadje bogato
majka jesen.“

Trije škrjančki odpeli,
pali so dol na zemljo;
zlata pa vesna zbežala
proč je čez dol, čez goro...

Tretji zapel je škrjanček:
„Kdor je oral,
kdor je sejal
v mladi pomladi,
v pozni jeseni
tudi bo žel:
vesna da cvetje —
jêsen da sad!
Da, mladoletje
to je pomlad!
Orji, sejaj,
dokler si mlad,
da ti prinese
sadja jesen,
tvoja starost!“